

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. An positio super facto negativo, quæ aliter probati non potest, nisi per confessionem adversarij, sit admittenda? & quomodo puniri possit is, qui confiretur crimen contingens causam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

coram Notario fieret, etiam si altera pars
presens adesset, iudex tamen non ad-
esset; vel esset iudex in hac causa in-
competens, aut summarie tantum pro-
cederet, confessio facta non haberet
(saltem de jure, aliud enim circa con-
fessionem coram Notario factam, & ad
protocollum receptam, consuetudo ho-
dierna habere dicitur) vim confessionis
judicialis. Secundò requiritur, ut sit de re
certa, incerta enim confessio senten-
tiam parere non potest, quod tamen de
confessione judiciali dicitur. Tertio de-
bet esse de re, quæ neque rerum naturæ,
neque juri adversatur, alia enim confessio
nec probabilis esset. Quarto debet fieri
presente adversario, vel saltem ejus Pro-
curatore, vel saltem ut à iudice, aut alio
quopiam sit acceptata, modò absens
ratam postmodum habeat acceptatio-
nem talem, cum parti hoc modo satis
consultum sit. Quintò requiritur, ut fiat
sponte & liberè, ex tortâ enim metu, aut
aliâ vi fidem non facit. Sextò requiritur,
ut fiat ex certa scientia, ignorantis enim
confessio nihil facit, & revocari potest
error facti usque ad sententiam, modò
probari possit talis error ante latam sen-
tentiam. *c. Ex parte 3. h. 2.* Septimò re-
quiritur, ut sit facta ab eo qui 25. annis
major est; quamvis enim ejus, qui mi-
nor est 25. annis, pubes tamen, con-
fessio in iudicio facta sine Curatoris
auctoritate valeat, læsus tamen in inte-
grum restituitur intra quadriennium.

Fit autem confessio in iudicio duobus
potissimum modis, expressè scilicet;
cum quis verbis expressis seu voce con-
fiteatur rem aliquam; Et tacitè sive ipso
facto, prout proferens instrumentum

aliquod coram iudice, tacitè censetur
omnia confiteri, quæ in illo continentur,
& qui actum aliquem liberè exercet,
censetur omnia confiteri, quæ ad actum
illum consecutivè etiam pertinent &c.
Quæ tacita confessio sæpius ex juris in-
terpretatione præsumitur, ut patet
ex *c. Si post præsumm 2. h. 1. in 6.* ita ta-
men ut contra eam admittatur probatio.
Et quamvis ex confessione Rei simplici-
ter & purè facta, sine adjecta qualitate
restringente, fundata maneat actoris
intentio; si tamen confessioni à Reo
factæ qualitas aliqua restringens adicia-
tur, & sit præsumptio aliqua juris contra
eam, tum pro parte acceptari potest in
præjudicium confitentis. *L. 1. Cod. ad L.
Cornel. de Siccariis. L. Si non convitii. §. Cod.
de injuriis;* vel nulla est præsumptio ju-
ris contra talem adjectam qualitatem, &
tum in favorem rei confessio talis accep-
tari potest, si pro eorum adjecta qualitas,
& unum tantum articulum contineat
confessio; si enim plures articulos
contineat partim acceptari, partim
repudiari posset, si pro uno articulo
nulla pugnaret juris præsumptio, contra
alterum verò haberetur juris præsumptio.
§. II.

*An positio super factis negativo,
qua aliter probari non potest, nisi per con-
fessionem adversarii, sit admitenda? Et
quomodo puniri possit is, qui confiteatur
crimen contingens causam principa-
lem, vel incidenter in iudicio?*

DE priorè quæstione agitur in *c. 1. h. 2.
in 6.* admitti scilicet posse eas po-
sitiones à iudice, si suadente æquitate
viderit expedire; quamvis enim stricto
jure illad solum possit poni, quod probari
potest,
P p 2

potest, positio autem negativa, si non sit per circumstantias loci & temporis determinata, directe per testes probari non possit, ut infra dicitur, potest tamen quandoque Iudex suadente aequitate, si ita expedire videatur, positiones tales negativas admittere (cum aliter sepe causa expediri nequeat) quamvis cum clausula, *Salvo jure impertinentium vel non admittendorum*. Positiones alias admiserit.

Ad posteriorem quaestionem responderi potest, quod si quis crimen contingens causam principalem confiteatur incidenter coram suo Iudice, Reo tali tale crimen confitenti imponi quidem non possit poena ordinaria, uti colligitur ex *c. Quam sit. 9. De excessib. Pralato*. Possit tamen Iudex novum processum inchoare, & ex officio inquirere contra criminis, qui taliter suum crimen confessus est, & producere priorem confessionem de commisso crimine, ad probationem delicti, & poenam ordinariam inferendam, uti colligitur ex *c. Cum super 2. b. r.* Ex quo Capitulo satis etiam colligitur, quod Pontifex ex plenitudine suae potestatis etiam possit, sine novo processu instituto, in casu criminis taliter incidenter affirmati, & cogniti ad ordinariam poenam imponendam procedere.

§. III.

De effectibus Iudicialis confessionis, & revocatione ejusdem.

Effectus judicialis confessionis principalis est, quod non tantum plene probet, cum nulla sit major probatio, quam proprii oris confessio, sed faciat etiam, ut confitens contra se habeatur

quodammodo pro iudicato, ita ut talis confessio habeat vim sententiae, & rei iudicatae quodammodo (sitem in causis civilibus) quoad ipsam confitentem. Et quamvis non debeat pro confitente talis confessio admitti, cum nemo in propria causa testis esse possit, aut fidem plenam faciat, quia tamen contra se nemo possumitur temere fateri, hinc recte dicitur, per eam tolli omnem juris & de praesumptionem, notorium induci, admittendam, ac audiendam etiam, quam in causa conclusum est, ita ut ea ferri possit sententia definitiva, quavis processus propter ordinem juris servatum nullus esset, neque regulariter taliter confessus appellare possit. Plurimi tamen affirmant, etiam in hoc casu propriae confessionis judicialis, sententiam Iudicis definitivam requiri, quae tamen debeat contra confessum in Iudicio, ante iudicium semel captum per sententiam dirimendum sit, & Iudex super causa, qua cognovit, pronuntiare debeat, hinc recte dicitur quodammodo pro iudicato; & vim sententiae iudicatae hanc confessionem habere, quam sententiam requiri etiam post confessionem spontaneam Rei, in causis criminalibus, certum est.

Potest autem confessio a parte litigante in iudicio facta, revocari ab eodem, si in continenti haec fiat revocatio, a parte adversa nondum sit plene accepta confessio talis) quod enim per acceptationem adversario jus quaesitum habet invito hoc auferri non potest) ex intervallo vero revocari ea non potest, nisi error probetur, antequam sententia lata est.